

**UCHWAŁA NR V/33/11
RADY MIEJSKIEJ W MORĄGU
z dnia 20 stycznia 2011 r.**

**W sprawie : GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH NA TERENIE GMINY
MORĄG NA ROK 2011.**

Na podstawie art. 18, ust.2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (tekst jedn. Dz.U. z 2001r. Nr 142, poz. 1591 z późn. zmianami) i art.4¹ ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jedn. Dz. U. Z 2002r. Nr 147, poz. 1231 z późn. zmianami) Rada Miejska w Morągu uchwała, co następuje:

§ 1.

Przyjmuje się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na terenie Gminy Morąg na rok 2011 w brzmieniu załącznika do uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Morąga.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega ogłoszeniu na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Morągu.

PRZEWODNICZĄCY
RADY MIEJSKIEJ
Marek Ruczkowski

Załącznik do Uchwały Nr V/33/11
Rady Miejskiej w Morągu
z dnia 20 stycznia 2011 r.

GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I
ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW
ALKOHOLOWYCH
NA ROK 2011

MORĄG, 2011 r.

Podstawą prawną i merytoryczną programu są:

- **Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982r. (tekst jedn. Dz.U. z 2002r. Nr 147, poz. 1231 z późn. zmianami)**
- **Uchwała Nr XLIX/668/06 Rady Miejskiej w Morągu z dnia 28 czerwca 2006r. w sprawie: ustalenia liczby punktów sprzedaży napojów alkoholowych oraz zasad usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych na terenie Gminy Morąg.**
- **Zarządzenie Nr 19/03 Burmistrza Morąga z dnia 11 marca 2003r. w sprawie powołania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.**

Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982r., w art. 4 ust. 1 stanowi, że „Prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych należy do zadań własnych gminy.”

Realizacja tych zadań odbywa się na podstawie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych uchwalanego corocznie przez Radę Miejską (art.4 ust.2). Program jest kontynuacją kierunków i zadań wytyczonych przez gminę w 1993 roku, a w wyżej wymienionej formie realizowanych od roku 1997. Ma tendencje rozwojowe i finansowany jest z opłat uzyskanych za wydawane zezwolenia na sprzedaż alkoholu (art. 11 ust. 1).

Program jest modyfikowany w oparciu o nową wiedzę i doświadczenia z zakresu profilaktyki uzależnień i przemocy. Realizowany jest przez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, a w szczególności:

- 1) tworzenie warunków sprzyjających realizacji potrzeb, których zaspokajanie motywuje powstrzymanie się od spożywania alkoholu,
- 2) działalność wychowawczą i informacyjną,
- 3) ograniczenie dostępności alkoholu,
- 4) leczenie, rehabilitację i reintegrację osób uzależnionych od alkoholu,
- 5) zapobieganie negatywnym następstwom nadużywania alkoholu i ich usuwanie,
- 6) przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.

Zadania , o których mowa w ust.1, uwzględnia się w założeniach polityki społeczno-gospodarczej w postaci Narodowego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, zatwierdzonego przez Radę Ministrów (art. 2 ustawy o wychowaniu w trzeźwości).

Powszechnie uważa się, że na uzależnienie od środków psychoaktywnych składają się trzy zmienne: człowiek - środek uzależniający - środowisko. Elementy te są połączone i współzależne od siebie. Do właściwości psychologicznych, które mogą poprzedzać i nasilać używanie substancji uzależniających należą: niepewność, niedojrzałość i chwiejność emocjonalna, niedostatecznie wykształcona zdolność rozumienia i odgadywania indywidualnych stanów emocjonalnych własnych, jak i innych osób, słaba motywacja do działań nie przynoszących natychmiastowych korzyści, konflikty z otoczeniem. Dodać należy, iż działania w zakresie profilaktyki i terapii uzależnień to praca bardzo trudna i długofalowa, dążąca do zmiany nawyków, przełamywania przyzwyczajęń kulturowych, mająca na celu kształtowanie postaw prozdrowotnych.

Uzależnienie jest chorobą śmiertelną i fakt uratowania chociażby jednego życia ludzkiego motywuje do intensywnych działań i nadaje tej pracy właściwy sens.

Efektywność tej pracy jest trudno mierzalna, gdyż prawidłowo prowadzona efekty może przynieść po latach, w funkcjonowaniu kolejnych, w szczególności zaś zmianie postaw.

I. SKALA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH W EUROPIE.

Europejczycy mimo, że spożywają obecnie mniej alkoholu w porównaniu do lat siedemdziesiątych XX wieku, kiedy jego konsumpcja była w Europie najwyższa, dziś nadal piją najwięcej na świecie. Takie wnioski płyną z analizy badań przeprowadzonych na zamówienie Komisji Europejskiej przez Instytut Studiów nad Alkoholem w Londynie. Raport sporządzony przez Petera Andersona i Bena Baumberga „Alcohol in Europe” przedstawiony Komisji Europejskiej 1 czerwca 2006r. jest analizą wpływu alkoholu na zdrowie, życie publiczne i ekonomię w Europie. Raport określa kraje europejskie jako region największego spożycia alkoholu. Jego średnie spożycie wynosi około 11 litrów czystego alkoholu, co daje wynik o dwa i pół razy większy niż średnie spożycie światowe. Na drugiej pozycji plasują się mieszkańcy Ameryki Północnej i Południowej ze średnim spożyciem rocznym 7 litrów czystego alkoholu na dorosłą osobę.

Zgodnie z treścią raportu alkohol jest główną przyczyną problemów zdrowotnych Europy. Niemalże 23 miliony Europejczyków jest uzależnionych od alkoholu, a rocznie około 195 tysięcy umiera wskutek dolegliwości związanych z nadmiernym spożyciem alkoholu.

Spożywanie alkoholu prowadzi do powstawania 60 rodzajów chorób i urazów. **Alkohol jest przyczyną ponad 7% chorób i przedwczesnych śmierci w krajach UE. Jest on też głównym źródłem szkód, nie tylko dla osób spożywających, ale każdego roku także dla np.: 60 tysięcy przedwczesnie urodzonych dzieci z niedowagą, 9 milionów dzieci żyjących w rodzinach z problemem alkoholowym, 10 tysięcy ofiar wypadków spowodowanych przez nietrzeźwych kierowców oraz 2 tysięcy ofiar morderstw popełnionych przez nietrzeźwych sprawców.**

Szkody związane ze spożywaniem alkoholu: choroby, wypadki, przestępstwa, straty w sektorze pracy kosztują państwa europejskie około 125 miliardów euro rocznie, co daje na każde gospodarstwo domowe w UE około 650 euro rocznie.

Polityka wobec alkoholu, której celem jest profilaktyka i redukcja szkód, zajmuje poważne miejsce w strategiach regionu europejskiego. Potrzebę takich działań widzi nie tylko WHO (Światowa Organizacja Zdrowia), która zajmuje się zdrowiem publicznym, a co za tym idzie negatywnym wpływem, między innymi spożycia alkoholu na zdrowie obywateli i przeciwdziałaniem temu zjawisku. Również Unia Europejska, która jest strukturą ekonomiczną, coraz więcej uwagi poświęca promocji zdrowia i zdrowego stylu życia, zdając sobie sprawę z konsekwencji ekonomicznych w postaci obniżenia PKB w związku z nadużywaniem alkoholu.

II. STAN PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH W POLSCE.

Uzależnienie od alkoholu jest chorobą bio-psycho-społeczną i występuje u ok. 800 tys. osób w Polsce. Nie ominęło również naszej gminy, gdzie dodatkowym, obciążającym czynnikiem jest wysoka stopa bezrobocia.

W warstwie somatycznej uzależnienia mamy do czynienia z wieloma schorzeniami mającymi ujemny wpływ na funkcjonowanie narządów (**nadużywanie alkoholu odpowiedzialne jest za około 60 schorzeń**), osłabieniem odporności, zwiększoną podatnością na choroby.

W warstwie psychologicznej natomiast obserwujemy mechanizmy głęboko zmieniające funkcjonowanie człowieka:

- nałogowe regulowanie uczuć,
- mechanizm iluzji i zaprzeczeń,
- mechanizm rozpraszania JA.

Wpływają one na nieprawidłowe funkcjonowanie jednostki w sferze motywacyjnej i poznawczej oraz zaburzają jej funkcjonowanie w środowisku społecznym. Sprzyjają kontynuacji uzależnienia.

Liczne obserwacje i analizy statystyczne najczęściej diagnozowanych jednostek chorobowych u pacjentów placówek podstawowej opieki zdrowotnej dowodzą, że nie tylko osoby uzależnione od alkoholu ponoszą szkody zdrowotne, ale także osoby pijące w sposób ryzykowny i szkodliwy. Badania wskazują, że ok. 20% wszystkich zgłoszeń pacjentów do POZ ma swoje źródło w problemach spowodowanych nadużywaniem alkoholu. Oznacza to, że osoby te nie potrzebowałyby pomocy lekarskiej, gdyby w zalecany sposób ograniczyły, bądź odstawiły spożywanie alkoholu.

Szkody zdrowotne wywoływane alkoholem nie ograniczają się do szkód występujących u osób uzależnionych, lecz dotyczą także członków ich rodzin. Często żyją oni w stanie permanentnego stresu, co staje się przyczyną wystąpienia u nich stałych zaburzeń związanych z przystosowaniem, określonych mianem współuzależnienia. Współuzależnienie nie jest chorobą, ale zespołem nieprawidłowego przystosowania. Jednak u osób współuzależnionych często rozpoznaje się PTSD- czyli zespół stresu pourazowego. Osoby współuzależnione wymagają leczenia i mogą uzyskać poprawę stanu zdrowia psychosomatycznego, jeśli skorzystają z pomocy oferowanej im w placówkach odwykowych, gdzie mają prawnie zagwarantowane bezpłatne leczenie.

Dzieci w rodzinach, gdzie jedno lub oboje rodziców nadużywa alkoholu, żyją w silnym stresie, doświadczają poczucia zagrożenia i obaw o przetrwanie rodziny, która stanowi podstawę istnienia dziecka. Często są ofiarami lub świadkami przemocy fizycznej i psychicznej. Osoba, która wychowywała się w takiej rodzinie, w dorosłym życiu przejawia w funkcjonowaniu psychologicznym wiele nieprawidłowości będących skutkiem urazów z dzieciństwa.

Według danych szacunkowych w Polsce żyje ok. 1,5-2,0 mln. dzieci wychowujących się w rodzinach z problemem alkoholowym, z tego 500 tys. znajduje się w dramatycznej sytuacji zagrażającej ich zdrowiu i życiu.

Różne formy agresywnych i represyjnych zachowań rodziców, zaniedbywanie obowiązków opiekuńczych i potrzeb dziecka wywierają destrukcyjny wpływ na zdrowie fizyczne i psychiczne dzieci oraz proces rozwoju. Dzieci te są słabsze fizycznie, częściej chorują. Występują u nich zaburzenia emocjonalne, często są ofiarami przemocy i nadużyć seksualnych ze strony najbliższych lub otoczenia. Podstawowym źródłem zagrożeń dla dziecka jest stan chronicznego napięcia i stresu. Trwanie w ciągłej niepewności, nieprzewidywalność wydarzeń wywołuje u dziecka poczucie braku stabilności, porządku życiowego, a co za tym idzie, braku kontroli nad własnym życiem.

Ponadto dzieci te stanowią grupę podwyższonego ryzyka pod względem prawdopodobieństwa uzależnienia od alkoholu i innych substancji psychoaktywnych.

III. MAPA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH GMINY MORAG.

Okres ostatnich kilku lat, to czas wielu ciekawych inicjatyw, czas bardzo intensywnej pracy w zakresie tworzenia systemu profilaktyki i terapii uzależnień.

Fakt utworzenia grup samopomocowych był pierwszym krokiem, początkiem systemu. Następny krok to wprowadzenie do pracy z dziećmi i młodzieżą profesjonalnych programów profilaktycznych (często w fazie pilotażu) oraz szkolenie realizatorów tych programów.

Kolejny krok to praca Punktu Konsultacyjnego ds. Uzależnień i Przemocy, dalszy-utworzenie Poradni dla Osób z Problemami Alkoholowymi oraz organizacja pracy grup opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.

Unormowania ustawowe dotyczące finansowania pozalekcyjnych zajęć sportowych pozwoliły na zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży oraz rozwój zainteresowań pod okiem specjalistów, licznej grupie uczniów naszej gminy.

W okresie tym wiele osób zainteresowanych profilaktyką uzależnień zdobyło wiedzę i umiejętności do pracy w tym trudnym wycinku życia społecznego. W chwili obecnej pojawiła się potrzeba przeszkolenia nowych osób w zakresie realizacji programów profilaktycznych oraz wyposażenia w umiejętności wychowawcze do pracy w problemie agresji i przemocy.

Do deficytów systemu zaliczyć należy nadal zbyt małe zaangażowanie dorastającej młodzieży eksperymentującej z używkami, z grup ryzyka, mającej obciążenia rodzinne.

Zjawisko spożywania alkoholu podczas wykonywania obowiązków zawodowych, czy prowadzenia pojazdów pod wpływem środków psychoaktywnych, jest zjawiskiem powtarzającym się, wymagającym interwencji i poszukiwania sposobów eliminowania i zapobiegania.

Podobnie jest ze zjawiskiem przemocy domowej, która w zdecydowanej większości powiązana jest z używaniem alkoholu i wymaga współpracy i koordynacji działań wielu służb. Gmina ma zatwierdzony uchwałą Rady Miejskiej Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Rada Miejska powołała Zespół Interdyscyplinarny koordynowany przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.

Uczestniczy w ogólnopolskich kampaniach np. „Dzieciństwo bez przemocy”, „Zachowaj Trzeźwy Umysł”, „Postaw na rodzinę”, „Cięża bez alkoholu” i inne. Sukcesywnie szkoli nauczycieli programem „Szkola dla Rodziców i Wychowawców”. Osoby przeszkolone pracują z rodzicami dzieci przedszkolnych to jest we wczesnej profilaktyce.

Niezmiernie ważnym problemem jest przygotowanie lekarzy pierwszego kontaktu i innych specjalistów do badań przesiewowych i wczesnego wykrywania przyczyn problemów zdrowotnych w nadużywaniu środków psychoaktywnych oraz diagnozowania przypadków przemocy domowej zarówno wśród dzieci jak i dorosłych. Problem ten od dłuższego czasu podnoszony jest w całym kraju, jednak nie znajduje zainteresowania w tej grupie zawodowej.

IV. DIAGNOZA PROBLEMÓW UZALEŻNIEŃ I PRZEMOCY W GMINIE.

Gmina Morąg liczy 24.864 mieszkańców, w tym 14.249 w mieście i 10.615 w środowisku wiejskim.

Liczba zarejestrowanych bezrobotnych ogółem na dzień 30 listopada 2010 r. – 2.115 w tym 1.194 kobiet, na wsi-1.112 w tym 609 kobiet, w mieście –1.003 w tym 585 kobiet.

Zestawienie danych ze szkół z ostatnich 5 lat.

Placówka	Diagnoza środowiska w roku	Liczba uczniów w szkole	Liczba uczniów ze środowiska wiejskiego		Problemy rodzin - związane z alkoholem		Problemy rodzin – związane z przemocą		Problemy własne uczniów – nikotynowy		Problemy własne uczniów – alkohol		Problemy własne uczniów – narkotyki		Problemy własne uczniów – agresja	
Gimnazjum	2006	1079	530	49,12%	48	4,45%	37	3,43%	58	5,38%	21	1,95%	8	0,74%	31	2,87%
	2007	1064	495	46,52%	41	3,85%	9	0,85%	75	7,05%	189	17,76%	9	0,85%	48	4,51%
	2008	1037	493	47,54%	56	5,40%	26	2,51%	69	6,65%	24	2,31%	0	0,00%	38	3,66%
	2009	1000	453	45,30%	71	7,10%	77	7,70%	91	9,10%	39	3,90%	10	1,00%	191	19,10%
	2010	933	436	46,73%	51	5,47%	9	0,96%	78	8,36%	20	2,14%	2	0,21%	49	5,25%
Szkoła Średnia	2006	1314	?	0,00%	46	3,50%	23	1,75%	335	25,49%	44	3,35%	18	1,37%	7	0,53%
	2007	1233	549	44,53%	96	7,79%	27	2,19%	218	17,68%	23	1,87%	13	1,05%	8	0,65%
	2008	1202	563	46,84%	40	3,33%	29	2,41%	115	9,57%	21	1,73%	9	0,75%	7	0,58%

	2009	545	232	42,57%	9	1,65%	5	0,92%	38	6,97%	1	0,18%	0	0,00%	2	0,37%
	2010	1179	606	51,40%	36	3,05%	26	2,21%	178	15,10%	25	2,12%	10	0,85%	20	1,70%
Szkoła																
Podstawowa	2006	1967	899	45,70%	180	9,15%	75	3,81%	12	0,61%	1	0,05%	0	0,00%	132	6,71%
	2007	1889	906	47,96%	196	10,38%	93	4,92%	17	0,90%	0	0,00%	0	0,00%	65	3,44%
	2008	1817	880	48,43%	116	6,38%	44	2,42%	4	0,22%	0	0,00%	0	0,00%	91	5,01%
	2009	1614	742	45,97%	109	6,75%	52	3,22%	8	0,50%	0	0,00%	1	0,06%	63	3,90%
	2010	1766	879	49,77%	117	6,63%	60	3,40%	1	0,06%	0	0,00%	0	0,00%	47	2,66%

1. W szkołach gminnych uczy się **2655** uczniów, w tym w podstawowych **1722 (64,86%)**, gimnazjach **933 (35,14%)**. W dwóch szkołach ponadgimnazjalnych uczy się **1179** uczniów z naszej oraz okolicznych gmin.

Z informacji przekazywanych przez szkoły wynika, że **114 (6,62%)** uczniów szkół podstawowych oraz **51 (5,47%)** uczniów gimnazjów wychowuje się w rodzinach z problemem alkoholowym.

Problem przemocy rodzinnej dotyka **59 (3,43%)** uczniów szkół podstawowych i **9 (0,96%)** uczniów gimnazjów.

Problem niktynizmu dotyka **1 (0,06%)** ucznia szkoły podstawowej, **78 (8,36%)** uczniów gimnazjów oraz aż **178 (15,10%)** uczniów szkół ponadgimnazjalnych.

Problem spożywania alkoholu zauważono u **20 (2,14%)** gimnazjalistów oraz **25 (2,12%)** uczniów szkół ponadgimnazjalnych, co z pewnością jest informacją mało wiarygodną

Problem narkotykowy sygnalizowany jest u **2 (0,21%)** gimnazjalistów, oraz **10 (0,85%)** uczniów szkół ponadgimnazjalnych.

Agresywne zachowanie przejawia **45 (2,61%)** uczniów szkół podstawowych, **49 (5,25%)** gimnazjalistów oraz **20 (1,70%)** uczniów szkół ponadgimnazjalnych.

Powyższe dane to dane szacunkowe, nie zawsze w pełni wiarygodne, gdyż dotyczą niezwykle trudnej problematyki, często głęboko ukrywanej przed światem zewnętrznym. Mogą również świadczyć o braku rozpoznania problemu w środowisku.

2. Z informacji Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Morągu za rok **2009** wynika, że udziela on pomocy **125** rodzinom z terenu gminy dotkniętym problemem alkoholowym, a **92** dzieci z rodzin z tym problemem ma finansowane dożywianie w szkołach, do których uczęszcza. Ponadto Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej odnotował **10** przypadków przemocy w rodzinie, w tym przemoc wobec **9** dzieci.

3. Straż Miejska w **2009** roku interweniowała w **495** zdarzeniach z udziałem osób nietrzeźwych. Zastosowano **338** pouczeń, **89** mandatów, **10** spraw skierowano do sądu.

Straż Miejska **2010** roku w **I półroczu** interweniowała w **139** zdarzeniach z udziałem osób nietrzeźwych. Zastosowano **103** pouczeń, **33** mandaty, **1** sprawę skierowano do sądu.

4. Z informacji Komisariatu Policji w Morągu za rok **2009** wynika, że interweniowali oni w **165** przypadkach z udziałem osób nietrzeźwych w tym **7** dotyczyło przemocy domowej. W **165** przypadkach przeprowadzono rozmowy z osobami nadużywającymi alkoholu, założono **7 niebieskich kart!**

Policja zatrzymała do kontroli **54** osób kierujących pojazdami mechanicznymi i **41** osób kierujących rowerami pod wpływem alkoholu. Odnotowano **15** wypadków spowodowanych przez pijanych kierowców oraz **1** przypadek przemocy rówieśniczej wśród młodzieży. Zatrzymano **10** nietrzeźwych nieletnich. Sporządzono **8** wniosków do sądu o ukaranie i wymierzono **45** mandatów na kwotę **4.500 zł** za spożywanie alkoholu w miejscu publicznym.

Porównanie danych policji z ostatnich kilku lat:

	interwencje domowe, interwencje z udziałem osób nietrzeźwych	przemoc domowa	założono Niebieskie Karty	rozmowy przeprowadzone z osobami nietrzeźwymi	kierowcy zatrzymani pod wpływem alkoholu	kierujący pojazdem mechanicznym	kierujący rowerem	wypadki spowodowane przez nietrzeźwych kierowców	przemoc rówieśnicza wśród młodzieży	zatrzymani nietrzeźwi nieletni	wnioski do sądu za spożywanie alkoholu w miejscu publicznym	mandaty za spożywanie alkoholu w miejscu publicznym	mandaty za spożywanie alkoholu w miejscu publicznym -kwota
I pół. 2010	58	11	11	58	54	39	15	7	1	11	9	39	3 900 zł
2009	165	7	7	165	95	54	41	15	1	10	8	45	4 500 zł
I pół. 2009	239	4	4	131	75	32	43	0	3	4	24	89	8 900 zł
2008	204	2	2	204	233	76	157	4	9	13	43	248	24 800 zł
2008, I pół. 2009	666	6	6	558	457	201	256	4	14	38	84	421	42 100 zł
2007, I pół. 2008	930	8	7	930	340	155	185	12	8	42	15	296	2 960 zł
2006, I pół. 2007	1822	21	21	1822	317	133	184	11	8	17	7	309	2 840 zł

Radykalna zmiana danych statystycznych dotyczących przemocy domowej wiąże się ze zmianą wytycznych co do gromadzenia i przekazywania tych danych. Podejście takie mocno „zamazuje” skalę zjawiska i z pewnością powinno ulec zmianie!

5. Do listopada bieżącego roku do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zgłoszono **82** osób, w tym **13** kobiet. Komisja skierowała **14** wniosków do sądu.

Na badania biegłych sądowych skierowano **14** osób, z osób które zobowiązały się do podjęcia leczenia w Poradni **14** uczęszczało na terapię.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych odbyła **11** posiedzeń Zespołu Roboczego ds. Leczenia Odwykowego oraz **4** posiedzenia całego składu. Wysłano **31** pism do Komisariatu Policji w Moraгу z prośbą o podjęcia stosownych działań, w związku ze zgłoszonym problemem przemocy, **1** zawiadomienie do prokuratury o popełnienie przestępstwa przemocy. Z konsultacji, informacji i wsparcia w biurze oraz Punkcie Informacyjno-Konsultacyjnym ds. Uzależnień i Przemocy skorzystało ponad **1120** osób.

Komisja zaopiniowała **51** zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych na terenie gminy.

6. Uchwała Nr XLIX/668/06 z dnia 28 czerwca 2006 r. Rady Miejskiej – ustala liczbę punktów sprzedaży napojów alkoholowych oraz zasad usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych na terenie gminy. W 2010 roku obowiązywał limit **85** punktów sprzedaży napojów alkoholowych powyżej 4,5% (z wyjątkiem piwa) przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży z czego w chwili obecnej wykorzystywanych jest **78**. Limit punktów sprzedaży napojów alkoholowych powyżej 4,5% (z wyjątkiem piwa) przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży ustalono na **30**, z czego w chwili obecnej wykorzystywanych jest **18**. Wszystkie nowe zezwolenia opiniowała Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

V. STAN ZASOBÓW W ZAKRESIE ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH W GMINIE.

1. Lecznictwo odwykowe.

Od kilku lat w Moraгу funkcjonuje profesjonalna placówka leczenia uzależnienia od alkoholu utworzona we współpracy z Państwową Agencją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w ramach Profesjonalnej Aktywizacji Placówek Odwykowych, początkowo

pod nazwą Poradni dla Osób z Problemami Alkoholowymi. Po przejęciu przychodni lekarskiej przez nowego właściciela poszerzono zakres usług i w chwili obecnej placówka funkcjonuje pod nazwą Poradnia Leczenia Psychiatrycznego i Uzależnień. Poradnia dysponuje lokalem wyremontowanym i wyposażonym z funduszu gminnego, sukcesywnie doposażanym. Podstawową działalność poradni finansuje Narodowy Fundusz Zdrowia, ponadpodstawową- gmina, w ramach zadania ujętego w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Dotyczy to rozszerzenia programu podstawowego o pogłębioną terapię:

- trening zapobiegania nawrotom choroby,
- warsztat „Złość, agresja, uzależnienie”,
- warsztat przeciwdziałanie przemocy w rodzinie dla uzależnionych i współuzależnionych ,
- poczucie własnej wartości dla uzależnionych i współuzależnionych ,
- trening asertywnych zachowań abstynenckich.

2. Profesjonaliści w zakresie leczenia uzależnienia od alkoholu i przemocy.

W Poradni Leczenia Psychiatrycznego i Uzależnień jest zatrudniony specjalista psychoterapii uzależnień i certyfikowany specjalista psychoterapii uzależnień w niepełnym wymiarze godzin (umowy-zlecenia) oraz dojeżdżający z Elbląga lekarz psychiatra.

Do pracy z problemem przemocy w gminie przygotowanych jest sześć osób, które ukończyły Studium Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, oraz kilka osób (w tym nauczyciele i pracownicy socjalni) po innych szkoleniach przygotowujących do pracy z tym trudnym problemem.

3. Inne formy pomocy.

Pacjenci z naszego terenu na leczenie zamknięte kierowani są do szpitala leczenia psychiatrycznego w Iławie lub w Olsztynie. W pojedynczych przypadkach uzależnieni podejmują leczenie w Giżycku, Suwałkach, Stanominie, Fromborku, Lidzbarku Warmińskim. Współuzależnieni i uzależnieni uczestniczą w Warmińsko- Mazurskich Dniach Skupienia w Krynicy Morskiej.

4. Grupy samopomocowe.

Na terenie Gminy Morąg działają trzy grupy samopomocowe :

- Grupa AA „ Tramp” (dla uzależnionych- przy kościele Bł. M. Kozali na Zatorzu)
- Grupa samopomocowa AA „Źródło czystej wody” (dla uzależnionych, ul. Dworcowa 7)
- Grupa AL-ANON (dla współuzależnionych, ul. Dworcowa 7)

5. Realizacja programów profilaktycznych w roku 2010.

Od ponad 10 lat w szkołach gminnych Morąga budowany jest system profilaktyki, który jest w ciągłym rozwoju. Rok 2010 to kolejny rok realizacji Szkolnych Programów Profilaktyki wspieranych realizacją zadań z tego zakresu ujętych w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych :

- profilaktycznym programem „Spójrz inaczej” i „Spójrz inaczej na agresję” i innymi autorskimi, między innymi „Szkoła dla Rodziców i Wychowawców”
- pracą grup socjoterapeutycznych i opiekuńczo- wychowawczych w szkołach podstawowych i gimnazjach,
- pozalekcyjnymi zajęciami sportowymi- dla uczniów szkół podstawowych i gimnazjów
- teatralnymi spektaklami profilaktycznymi dla uczniów szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych,
- funkcjonowaniem Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego ds. Uzależnień i Przemocy.

W realizację programów profilaktycznych zaangażowana jest liczna grupa nauczycieli

dobrze przygotowanych do pracy w tym zakresie. W tym roku dodatkowo przeszkolono kolejną grupę pedagogów do prowadzenia programu „Szkoła dla Rodziców i Wychowawców”. Bardzo ważnym jest traktowanie problemu systemowo i prowadzenie ciągłej pracy zarówno z dziećmi i młodzieżą jak i ich rodzicami i wychowawcami.

Kontynuowana jest współpraca z organizacjami i instytucjami, które realizują problematykę profilaktyki i propagowanie zdrowego stylu życia i osiągają w tym zakresie coraz lepsze efekty.

VI. CELE PROGRAMU.

Cele strategiczne programu:

1. Ograniczenie picia alkoholu przez osoby niepełnoletnie.
2. Zmniejszenie rozmiarów problemów aktualnie występujących.
3. Podjęcie działań ograniczających zjawisko agresji wśród młodzieży i przemocy w rodzinie.
4. Propagowanie zdrowego stylu życia.

Cele szczegółowe programu:

1. Zwiększenie dostępności pomocy ukierunkowanej na osoby mające problemy związane z używaniem alkoholu i innych substancji oraz ich rodzin:

- kontynuowanie działań polegających na udzielaniu pomocy pedagogiczno-psychologicznej, terapeutycznej i prawnej,
- budowanie systemu informowania mieszkańców o możliwości korzystania z oferty instytucji pomocowych.

2. Zwiększenie efektywności oddziaływań profilaktycznych poprzez:

- doskonalenie metod i środków ww. oddziaływań,
- ograniczenie możliwości zakupu i spożycia alkoholu przez osoby niepełnoletnie, reagowanie na zgłoszenia i sygnały ze środowiska,
- edukacja w kierunku podnoszenia świadomości społeczeństwa, a w szczególności dzieci i młodzieży, w zakresie zagrożeń związanych ze spożywaniem substancji psychoaktywnych,
- propagowanie postaw trzeźwościowych i zdrowego stylu życia.

3. Lepsza jakość współpracy między instytucjami, organizacjami pożytku publicznego oraz innymi podmiotami poprzez :

- specjalistyczne szkolenia i inne formy doskonalenia zawodowego,
- sprawniejszą koordynację działań służb i instytucji w zakresie pomocy rodzinie,
- budowanie między instytucjami, organizacjami pożytku publicznego oraz innymi podmiotami, sprawnego systemu przepływu informacji i danych dotyczących problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych oraz przemocy w rodzinie.

4. Monitorowanie efektów pracy profilaktyczno-terapeutycznej, poprzez :

- ewaluację realizowanych programów,
- sprawozdania z realizacji zadań przez poszczególne podmioty,
- kontrole punktów sprzedaży napojów alkoholowych,

VII. ZADANIA.

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych od alkoholu.

- Wsparcie merytoryczne i finansowe ponadpodstawowych programów realizowanych przez pracowników Poradni Leczenia Psychiatrycznego i Uzależnień w Morągu.
- Finansowanie działalności Punktu Konsultacyjno-Informacyjnego ds. Uzależnień i Przemocy w Biurze Pełnomocnika Burmistrza ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
- Dofinansowanie szkoleń i kursów specjalistycznych dla osób, które starają się o zdobycie umiejętności zawodowych w zakresie profilaktyki uzależnień i przemocy.
- Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

♦Wskaźniki oceniające realizację zadań :

- o Odsetek pacjentów w placówce, którzy po zakończeniu terapii utrzymują abstynencję przez ponad rok.
- o Ilość zrealizowanych programów ponadpodstawowych.
- o Ilość osób, którym udzieliły pomocy placówki zajmujące się problemem na terenie gminy.

2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą.

Zadania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych polegająca na:

- inicjowanie działań w zakresie realizacji zadań własnych gminy związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych,
- podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego,
- opiniowanie wydawanych zezwoleń na sprzedaż lub podawanie napojów alkoholowych pod względem zgodności z uchwałami rady gminy, o której mowa w art. 12 ust. 1 i 2 ustawy (limit i lokalizacja punktów, w których sprzedawane i podawane są napoje alkoholowe),
- kontrola przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż lub podawanie napojów alkoholowych (na podstawie upoważnienia wystawionego przez wójta, burmistrza lub prezydenta miasta, art. 18 ust. 8 ustawy).

♦ Wskaźniki oceniające realizację zadań:

- o 1.Ilości osób, które podjęły leczenie.
- o 2.Ilość kontroli.
- o 3.Ilość wniosków skierowanych do sądu.
- o 4.Ilość opinii do zezwoleń sprzedaży napojów alkoholowych.
- o 5.Ilość leczących się utrzymujących trzeźwość przynajmniej rok.

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, a szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.

- Kontynuowanie zajęć opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych dla dzieci i młodzieży z różnych grup wiekowych uczęszczających do szkół gminnych
- Realizacja w placówkach oświatowych Gminy Morąg programów profilaktycznych, kierowanych do dzieci, młodzieży, rodziców i nauczycieli („Spójrz inaczej”, „Spójrz inaczej na agresję”, „Noe” i teatralnych spektakli profilaktycznych oraz programów autorskich.
- Organizacja szkolenia realizatorów programu „Magiczne Kryształy”, „Szkoła dla Rodziców i Wychowawców” oraz innych w zależności od potrzeb.
- Organizacja bądź współorganizacja wypoczynku zimowego i letniego dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych (kolonie profilaktyczne, półkolonie, obozy profilaktyczne).
- Organizowanie kampanii informacyjnych, współpraca z mediami w zakresie propagowania wiedzy dotyczącej zdrowego stylu życia i przeciwdziałania przemocy.
- Włączanie się w ogólnopolskie kampanie profilaktyczne.
- Współpraca z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w zakresie realizowania programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
- Zakup materiałów edukacyjnych do programów i kampanii profilaktycznych.

◆ **Wskaźniki oceniające realizację zadań:**

- Liczba i zasięg programów.
- Ilość uczestników programu.
- Ilość osób przeszkolonych w zakresie problemów uzależnień i przemocy.
- Kwota dofinansowania.

4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

- Udzielenie pomocy merytorycznej, organizacyjnej i finansowej, stała i systematyczna współpraca z placówkami gminnymi i innymi realizującymi własne programy profilaktyczne i propagującymi zdrowy styl życia (MDK, MOPS, sąd, prokuratura, przedszkola, szkoły, policja, PARPA, Biuro ds. Narkomanii, „Niebieska Linia”, „Fundacja Dzieci Niczyje” i inne).
- Współpraca z organizacjami pozarządowymi zajmującymi się profilaktyką uzależnień (uczniowskie kluby sportowe, Caritas, kluby sportowe, PCK, TPD, parafie i inne).
- Wspieranie inicjatyw profilaktycznych osób i grup nieformalnych.

◆ **Wskaźniki oceniające realizację zadań:**

- 1.Liczba, jakość i zasięg podejmowanych i realizowanych projektów.
- 2.Ilość uczestników.
- 3.Kwota dofinansowania.

5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów dotyczących reklamy napojów alkoholowych art.13(2), łamania zakazu sprzedaży i podawania napojów alkoholowych nietrzeźwym, osobom do lat 18 , na kredyt i pod zastaw art.15, oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

6. Utrzymanie bazy lokalowej.

- Koszty utrzymania lokalu przy ul. Dworcowej 7
 - opłaty za ogrzewanie, energię elektryczną, wodę i kanalizację, wywóz nieczystości, monitoring,

- drobne naprawy i remonty
- Koszty administracyjne:
 - usługi telekomunikacyjne i pocztowe,
 - delegacje służbowe,
 - materiały biurowe, prenumerata, zakup materiałów informacyjnych

VIII. POSTANOWIENIA KOŃCOWE.

1. Zasady wynagrodzenia członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:
 - a) wynagrodzenie w wysokości 10% minimalnego wynagrodzenia ogłoszonego przez Ministra PPiSS za poprzedni kwartał, dla każdego członka przysługuje za:
 - uczestnictwo i pracę w posiedzeniach komisji (potwierdzeniem uczestnictwa w posiedzeniu jest podpisana lista obecności, która jest jednocześnie podstawą do dokonania wypłaty wynagrodzenia)
 - 10 zł za skontrolowanie- potwierdzone protokołem- placówki handlu detalicznego lub gastronomicznego, rozliczane po wypełnieniu umowy o dzieło
2. Źródła finansowania programu:

Źródłem finansowania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych są środki finansowe budżetu Gminy Morąg w tym pochodzące z opłat za wydawanie i korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Wszystkie niewykorzystane i dodatkowe środki z zezwoleń będą przekazane na realizację zadań Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w 2012 roku
3. Sposób realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz kosztów z tym związanych określa harmonogram na kwotę **410.000 zł.**

PRZEWODNICZĄCY
RAJONOWEJ
Marek Nałkowski

Harmonogram działań i wydatków związanych z realizacją Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w roku 2011

Zadania 1	Sposób realizacji 2	Terminy 3	Koszty 4	Odpowiedz. 5
I. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu	1. Poszerzenie podstawowej oferty Poradni Psychiatrycznej i Leczenia Uzależnień (maratony weekendowe, szkolenia pracowników, superwizje, doposażenie).	cały rok	- 10.000 zł	Współpraca z kierownikiem przychodni i terapeutami.
	2. Dofinansowanie dodatkowych odpłatnych form terapii osobom uzależnionym i współuzależnionym znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej.	cały rok	- 7.000 zł	AL.-ANON AA
	RAZEM		17.000 zł	
II. Udzielenie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.	1. Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:	cały rok		Przewodniczący GKRPA, z – ca przewodni., sekretarz.
	- posiedzenia GKRPA i Zespołu Roboczego ds. Leczenia Odwykowego, - opinie biegłych sądowych, - koszty sądowe		-13.000 zł -5.000 zł - 500 zł	
	2. Kontynuacja działalności Punktu – Konsultacyjno – Informacyjnego ds. Uzależnień i Przemocy: - dyżury psychologa, - dyżury prawnika. - dyżury pedagoga (w ramach 1/2 etatu)	cały rok	- 9.000 zł	Współpraca z osobami zatrudnionymi do realizacji zadań.
RAZEM			27.500 zł	
III. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych	1. Realizacja programów profilaktycznych w szkołach podstawowych i gimnazjach :	cały rok	- 15.000 zł	Pełnomocnik burmistrza ds. Profilaktyki i RPA, współpraca z realizatorami, pedagogami i dyrektorami szkół.
	a) „Spójrz inaczej”, „Noe” i inne programy profilaktyczne,			
	b) Grupowe zajęcia z dziećmi i młodzieżą: -profilaktyczno-wychowawcze -socjoterapeutyczne	cały rok	- 17.500 zł - 40.000 zł	
	2. Wczesna profilaktyka (przedszkola)	II-IV IX-XI	- 10.000 zł	Pełnomocnik burmistrza ds. PiRPA, dyrektorzy przedszkoli realizatorzy programu
	a) ”Szkoła dla Rodziców i Wychowawców” (dla rodziców) b) program sportowo-rekreacyjny (dzieci, rodzice)	I-VI	- 2.000 zł	
3. Pozalekcyjne zajęcia sportowe	cały rok	- 35.000 zł		

	4.Szkolenia dla nauczycieli w/g potrzeb		- 8.000 zł	
	5.Zakup materiałów edukacyjnych, udział w kampaniach profilaktycznych	IV, w/g ustalonych terminów	- 2.000 zł	
	RAZEM		129.500 zł	
IV. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych. (procedura konkursowa)	1. Działania profilaktyczne poprzez upowszechnianie kultury fizycznej i sportu wśród dzieci i młodzieży w Gminie Morąg	cały rok	-100.000 zł	Współpraca z kościołami, organizacjami sportowymi i innymi zajmującymi się profilaktyką i propagowaniem zdrowego stylu życia.
	2. Tworzenie ośrodków wspomagających rozwój wspólnot i społeczności lokalnych działających na rzecz przeciwdziałania patologiom społecznym		-60.000 zł	
	3. Promocja zdrowego stylu życia jako forma profilaktyki uzależnień		-15.000 zł	
	4. Edukacja w kierunku bezpieczeństwa publicznego i przeciwdziałania patologiom społecznym		-11.000 zł	
	5.Wypoczynek dzieci i młodzieży (obozy profilaktyczne, biwaki, kolonie)		-20.000 zł	
	RAZEM		206.000 zł	
V. Utrzymanie bazy lokalowej.	1. Koszty administracyjne: a) opłaty: ogrzewanie, energia, wywóz nieczystości, monitoring i usługi telekomunikacyjne, usługi pocztowe, b) delegacje służbowe, c) prenumerata, materiały biurowe, zakup literatury, d) drobne naprawy i remonty	cały rok	-30.000 zł	
	RAZEM		30.000 zł	
	OGÓLEM		410.000	

PRZEWODNICZĄCY
RAJONOWEJ
Marek Rańkowski